

173

Wet van 25 april 1990 tot herziening van de deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het in verband met het tegengaan van ongewenst of oneigenlijk gebruik wenselijk is de deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting te herzien;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

In de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Stb. 469)¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A

In **Artikel 8**, derde lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Onderdeel a, 1°, wordt vervangen door:
1°. deelnemingen waarop de deelnemingsvrijstelling van toepassing is;
2. In onderdeel a, 2°, wordt «artikel 13, vierde lid» vervangen door: de deelnemingsvrijstelling.
3. In onderdeel b, 3°, vervalt: «of lidmaatschapsrechten».

B

Artikel 13 wordt vervangen door:

Artikel 13. 1. Bij het bepalen van de winst blijven buiten aanmerking voordelen uit hoofde van een deelneming, alsmede kosten welke verband houden met een deelneming, tenzij blijkt dat deze kosten middellijk dienstbaar zijn aan het behalen van in Nederland belastbare winst (deelnemingsvrijstelling). Tot de kosten welke verband houden met een deelneming worden in elk geval gerekend de renten en kosten van de geldleningen welke zijn aangegaan in de zes maanden voorafgaande aan de verwerving van de deelneming, behoudens voor zover aannemelijk is dat die leningen zijn aangegaan voor een ander doel dan de verwerving van de deelneming.

2. Van een deelneming is sprake indien de belastingplichtige:
 - a. voor ten minste vijf percent van het nominaal gestorte kapitaal aandeelhouder is van een vennootschap welke kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld;
 - b. ten minste vijf percent bezit van het aantal in omloop zijnde bewijzen van deelgerechtigdheid in een in Nederland gevestigd fonds voor gemene rekening; daarbij wordt het aantal andere dan enkelvoudige bewijzen van deelgerechtigdheid herleid tot een daarmee overeenstemmend aantal enkelvoudige bewijzen;
 - c. lid is van een coöperatie of van een vereniging op coöperatieve grondslag;
tenzij de aandelen of de bewijzen van deelgerechtigdheid als voorraad worden gehouden, dan wel, bij een aandelenbezit in of een lidmaatschap van een niet in Nederland gevestigd lichaam, aannemelijk is dat de aandelen of het lidmaatschap als belegging worden gehouden. Bij een aandelenbezit in of een lidmaatschap van een niet in Nederland gevestigd lichaam is bovendien slechts sprake van een deelneming, indien dat lichaam vanwege de Nederlandse Antillen, Aruba, of een andere Mogendheid is onderworpen aan een belasting die aldaar in enige vorm naar de winst wordt geheven.
3. Onder een deelneming wordt begrepen een daarmee verband houdend bezit aan winstbewijzen. Met een deelneming wordt gelijkgesteld een aandelenbezit of een bezit aan bewijzen van deelgerechtigdheid, dat geen deelneming vertegenwoordigt omdat dat bezit minder bedraagt dan de in het tweede lid bedoelde vijf percent, indien hetzij het aanhouden van dat bezit in de lijn ligt van de normale uitoefening van de door de belastingplichtige gedreven onderneming, hetzij met het verwerven daarvan het algemene belang gediend is geweest.
4. De deelnemingsvrijstelling vindt geen toepassing ten aanzien van een belastingplichtige die als beleggingsinstelling is aangemerkt.
5. De deelnemingsvrijstelling is niet van toepassing op een deelneming in een beleggingsinstelling en op uitdelingen die door een lichaam ter beschikking worden gesteld binnen acht maanden na het einde van het tijdvak waarover dat lichaam als beleggingsinstelling is aangemerkt. De deelnemingsvrijstelling is wel van toepassing op uitdelingen die ter beschikking worden gesteld binnen acht maanden na de aanvang van een zodanig tijdvak en geen winst van dat tijdvak bevatten.

Artikel 13a. 1. Bij het bepalen van de winst komen kosten welke verband houden met en negatieve voordelen uit hoofde van een bezitting welke geen deelneming is omdat niet is voldaan aan artikel 13, tweede lid, laatste volzin, slechts in aftrek voor zover tot de winst positieve voordelen uit hoofde van die bezitting behoren.

2. Voor zover kosten en negatieve voordelen ingevolge het eerste lid in een jaar niet in aftrek zijn gekomen, worden deze aangemerkt als kosten en negatieve voordelen van de in dat lid bedoelde bezitting van het daaropvolgende jaar.

Artikel 13b. 1. Voor zover een vordering op een lichaam waarin de belastingplichtige of een met hem verbonden lichaam een deelneming heeft, is afgewaardeerd ten laste van de in Nederland belastbare winst van de belastingplichtige of het verbonden lichaam en wordt omgezet, vervreemd of overgebracht als bedoeld in het tweede lid, wordt ter zake van die omzetting, vervreemding of overbrenging tot de winst van de belastingplichtige gerekend een bedrag gelijk aan die afwaardering.

2. Een omzetting, vervreemding of overbrenging als bedoeld in het eerste lid doet zich onderscheidenlijk voor indien de afgewaardeerde vordering:

- a. wordt aangewend tot storting op aandelen, bewijzen van deelgerechtigdheid of lidmaatschapsrechten in het lichaam waarin wordt deelgenomen;

b. wordt vervreemd aan een met de belastingplichtige en het lichaam waarin wordt deelgenomen verbonden lichaam;

c. wordt overgebracht naar het vermogen van een buiten Nederland gedreven onderneming, dan wel naar het vermogen van een buiten Nederland gedreven gedeelte van een onderneming op de winst waarvan een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is.

3. Ter zake van een vervreemding als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, kan Onze Minister ingeval de vordering gaat behoren tot het vermogen van een in Nederland gedreven onderneming of van het in Nederland gedreven gedeelte van een onderneming afwijken van het eerste lid indien de verkrijger aan de door hem te stellen voorwaarden voldoet.

4. Indien een vordering als bedoeld in het eerste lid geheel of gedeeltelijk wordt prijsgegeven, is het eerste lid ter zake van dit prijsgeven van overeenkomstige toepassing voor zover dit prijsgeven bij het lichaam waarin wordt deelgenomen niet heeft geleid tot belastbare winst. Het eerste lid is voorts van overeenkomstige toepassing indien de onderneming of een gedeelte van de onderneming van het in dat lid bedoelde lichaam waarin wordt deelgenomen, wordt vervreemd aan een met de belastingplichtige en het lichaam waarin wordt deelgenomen verbonden lichaam.

5. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel b en het vierde lid, tweede volzin, wordt, bij vervreemding aan een niet in Nederland gevestigd lichaam, dat lichaam geacht een met de belastingplichtige en het lichaam waarin wordt deelgenomen verbonden lichaam te zijn, tenzij de belastingplichtige het tegendeel aannemelijk maakt.

6. Voor de toepassing van dit artikel en de artikelen 13c, 13d, 13e en 13f wordt als een met de belastingplichtige verbonden lichaam aange-merkt:

a. een lichaam waarin de belastingplichtige voor ten minste een derde gedeelte belang heeft;

b. een lichaam dat voor ten minste een derde gedeelte belang heeft in de belastingplichtige;

c. een lichaam waarin een derde voor ten minste een derde gedeelte belang heeft, terwijl deze derde tevens voor ten minste een derde gedeelte belang heeft in de belastingplichtige.

Artikel 13c. 1. Met betrekking tot een deelneming in een lichaam dat een onderneming drijft die voordien als een buitenlandse onderneming werd gedreven door de belastingplichtige of een met hem verbonden lichaam terwijl op de winst van die buitenlandse onderneming een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is geweest, vindt de deelnemingsvrijstelling geen toepassing op positieve voordelen uit hoofde van die deelneming tot het bedrag van de verliezen uit die buitenlandse onderneming die in mindering zijn gekomen op in Nederland belastbare winst gedurende de laatste acht jaren dat die buitenlandse onderneming werd gedreven door de belastingplichtige of het met hem verbonden lichaam, voor zover deze verliezen nog niet op de voet van artikel 3, derde lid, van het Besluit voorkoming dubbele belasting zijn verrekend met het positieve buitenlandse onzuivere inkomen van de belastingplichtige of van het met hem verbonden lichaam.

2. Ingeval in enig jaar zich een omstandigheid voordoet als aangeduid in de volgende volzin, wordt de belastingplichtige geacht in dat jaar voor de toepassing van het eerste lid uit de in dat lid bedoelde deelneming positieve voordelen te hebben genoten tot het bedrag van de in dat lid bedoelde verliezen, voor zover dat bedrag de eerder op de voet van dat lid in aanmerking genomen positieve voordelen overtreft. Een omstandigheid als bedoeld in de vorige volzin is:

a. de deelneming wordt geheel of voor een deel vervreemd aan een niet in Nederland gevestigd lichaam;

b. de onderneming of een gedeelte van de onderneming van het lichaam waarin wordt deelgenomen, wordt vervreemd aan een ander lichaam;

c. het aandeel in de winst dat de belastingplichtige uit hoofde van de deelneming toekomt, neemt af omdat een niet in Nederland gevestigd lichaam een belang bij die winst verwerft;

d. de deelneming gaat bij de belastingplichtige behoren tot het vermogen van een buitenlandse onderneming op de winst waarvan een regeling ter voorkoming van dubbele belasting van toepassing is. De eerste volzin vindt geen toepassing ter zake van een omstandigheid als bedoeld onder a, b of c indien de belastingplichtige aannemelijk maakt dat is vervreemd aan een niet met hem verbonden lichaam, onderscheidenlijk dat een niet met hem verbonden lichaam een belang bij de winst heeft verworven.

3. Positieve voordelen waarop de deelnemingsvrijstelling ingevolge dit artikel geen toepassing vindt, worden voor de toepassing van artikel 13, eerste lid, niet als in Nederland belastbare winst beschouwd.

Artikel 13d. 1. De deelnemingsvrijstelling vindt geen toepassing ten aanzien van een verlies op een deelneming dat tot uitdrukking komt nadat het lichaam waarin de belastingplichtige deelneemt is ontbonden (liquidatieverlies). Ten aanzien van een deelneming in een buiten Nederland gevestigd lichaam wordt een liquidatieverlies slechts in aanmerking genomen, indien de belastingplichtige gedurende de in het derde lid, onderdeel a, bedoelde jaren voor ten minste een vierde gedeelte belang heeft in dat lichaam.

2. Het liquidatieverlies wordt gesteld op het bedrag waarmee het door de belastingplichtige voor de deelneming opgeofferde bedrag – vermeerderd met de bedragen die met betrekking tot vorderingen op die deelneming ingevolge artikel 13b tot de winst zijn gerekend alsmede met de positieve voordelen uit hoofde van die deelneming waarop de deelnemingsvrijstelling op grond van artikel 13c geen toepassing heeft gevonden – het totaal van de liquidatie-uitkeringen overtreft.

3. Tot het totaal van de liquidatie-uitkeringen worden ten minste gerekend de positieve voordelen uit hoofde van de deelneming welke zijn genoten in:

a. het jaar waarin het ontbonden lichaam zijn onderneming geheel of nagenoeg geheel heeft gestaakt, in de vijf daaraan voorafgaande jaren en in de daaropvolgende jaren;

b. het zesde tot en met het tiende jaar voorafgaande aan dat waarin het ontbonden lichaam zijn onderneming geheel of nagenoeg geheel heeft gestaakt ingeval over het desbetreffende jaar dat lichaam volgens zijn jaarrekening – opgemaakt volgens de bepalingen van titel 9, boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel, ten aanzien van een deelneming in een buiten Nederland gevestigd lichaam, volgens soortgelijke buitenlandse wettelijke regelingen – verlies heeft geleden.

4. Indien, onmiddellijk of middellijk, tot het vermogen van het ontbonden lichaam een deelneming heeft behoord die deel uitmaakt van de liquidatie-uitkering of die is vervreemd en die in waarde is gedaald sedert de verkrijging van de deelneming in het ontbonden lichaam, wordt het liquidatieverlies slechts in aanmerking genomen voor zover dit verlies het bedrag van die waardedaling te boven gaat. Indien, onmiddellijk of middellijk, tot het vermogen van het ontbonden lichaam tevens een deelneming heeft behoord die sedertdien in waarde is gestegen, is de vorige volzin slechts van toepassing voor zover de aldaar bedoelde waardedaling deze waardeverhoging te boven gaat. Waardedalingen en waardeverhogingen welke zowel onmiddellijk als middellijk tot uiting komen worden uitsluitend in aanmerking genomen voor zover zij onmiddellijk tot uiting komen.

5. Indien, onmiddellijk of middellijk, tot het vermogen van het ontbonden lichaam een deelneming heeft behoord in een lichaam dat inmiddels is ontbonden en ter zake waarvan ingevolge het eerste lid,

tweede volzin, dan wel het achtste lid, geen liquidatieverlies in aanmerking is genomen, of niet in aanmerking zou zijn genomen indien die deelneming door een in Nederland gevestigd lichaam zou zijn gehouden, wordt het liquidatieverlies slechts in aanmerking genomen voor zover dit verlies uitgaat boven het liquidatieverlies met betrekking tot de deelneming in dat eerder ontbonden lichaam.

6. Indien een deelneming is verkregen van een verbonden lichaam wordt het opgeofferde bedrag ten tijde van de verkrijging niet hoger gesteld dan het bedrag hetwelk dat lichaam voor die deelneming heeft opgeofferd. Indien zulk een deelneming is verkregen in het kader van de ontbinding van het verbonden lichaam en ter zake van die deelneming het vierde lid, eerste volzin, toepassing heeft gevonden, wordt het opgeofferde bedrag vermeerderd met de aldaar bedoelde waardedaling tot ten hoogste het door het ontbonden lichaam voor die deelneming opgeofferde bedrag.

7. Indien aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid door middel van aandelenruil worden verkregen van een niet in Nederland gevestigd verbonden lichaam en deze aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid op het tijdstip van de ruil of enig tijdstip daarna tot een deelneming gaan behoren, wordt voor de bepaling van het opgeofferde bedrag de verkrijgingsprijs niet hoger gesteld dan het bedrag hetwelk dat lichaam voor die aandelen of bewijzen van deelgerechtigdheid heeft opgeofferd.

8. Het liquidatieverlies wordt eerst op het tijdstip waarop de vereffening is voltooid in aanmerking genomen, mits:

a. geen recht geldt op enigerlei tegemoetkoming bij de belastingheffing ter zake van verliezen die bij het ontbonden lichaam onverrekend zijn gebleven, anders dan op de voet van dit artikel of artikel 13e, voor:

1°. de belastingplichtige, of een met hem verbonden lichaam;

2°. het lichaam dat of de persoon die de onderneming geheel of gedeeltelijk voortzet, of een met dat lichaam verbonden lichaam;

b. de onderneming van het ontbonden lichaam:

1°. geheel is gestaakt, dan wel

2°. geheel of gedeeltelijk is voortgezet uitsluitend door een ander dan de belastingplichtige of een met hem verbonden lichaam;

c. de omvang van het liquidatieverlies is gebleken en tevens blijkt dat is voldaan aan het bepaalde in de onderdelen a, 1°, en b.

9. Het in een jaar ter zake van een deelneming opgeofferde bedrag wordt op een bij de aangifte gedaan verzoek door de inspecteur bij beschikking vastgesteld. Indien het opgeofferde bedrag tot een onjuist bedrag is vastgesteld, kan de inspecteur de beschikking bij uitspraak herzien. De bevoegdheid tot herziening vervalt door verloop van vijf jaren na de vaststelling van de beschikking.

10. Indien de onderneming van het ontbonden lichaam geheel of gedeeltelijk wordt voortgezet door de belastingplichtige of door een met hem verbonden lichaam wordt het liquidatieverlies op verzoek van de belastingplichtige bij beschikking van de inspecteur vastgesteld. Artikel 52, zesde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 13e. 1. Indien de onderneming van het ontbonden lichaam geheel of gedeeltelijk is voortgezet door de belastingplichtige wordt het op de voet van artikel 13d berekende liquidatieverlies in aanmerking genomen zodra de onderneming door de belastingplichtige geheel is gestaakt, of geheel of gedeeltelijk is voortgezet uitsluitend door een ander dan de belastingplichtige of een met hem verbonden lichaam, mits wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 13d, achtste lid, onderdelen a en c.

2. Indien de onderneming van het ontbonden lichaam geheel of gedeeltelijk is voortgezet door een verbonden lichaam waarin de belastingplichtige of een met hem verbonden lichaam deelneemt, wordt het

voor de verkrijging van die deelneming opgeofferde bedrag verhoogd met het ten aanzien van het ontbonden lichaam op de voet van artikel 13d berekende liquidatieverlies, mits wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 13d, achtste lid, onderdelen a en c.

Artikel 13f. 1. In afwijking van artikel 13d vindt de deelnemingsvrijstelling wel toepassing ten aanzien van een liquidatieverlies op een deelneming in een niet in Nederland gevestigd lichaam, indien die deelneming is verkregen van een niet in Nederland gevestigd verbonden lichaam en het lichaam waarin wordt deelgenomen is ontbonden binnen drie jaar na de verkrijging van de deelneming door de belastingplichtige, dan wel, in het geval van ontbinding na deze drie jaar, de onderneming van het lichaam waarin wordt deelgenomen geheel of voor een gedeelte is gestaakt binnen bedoelde termijn van drie jaar.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing indien de aldaar bedoelde deelneming is verkregen van een in Nederland gevestigd verbonden lichaam terwijl dat lichaam deze deelneming rechtstreeks of door tussenkomst van een of meer met de belastingplichtige verbonden lichamen, heeft verkregen van een niet in Nederland gevestigd verbonden lichaam. In dit geval wordt voor de toepassing van de in het eerste lid bedoelde termijn van drie jaar de bezitsduur van de deelneming door een in Nederland gevestigd verbonden lichaam aangemerkt als bezitsduur van de belastingplichtige.

3. Indien onmiddellijk of middellijk tot het vermogen van het ontbonden lichaam een deelneming heeft behoord waarop het eerste of tweede lid toepassing heeft gevonden, of zou hebben gevonden indien het ontbonden lichaam in Nederland gevestigd zou zijn geweest, wordt voor de toepassing van artikel 13d het liquidatieverlies slechts in aanmerking genomen voor zover dit verlies het verlies dat ingevolge het eerste of tweede lid wel onder de deelnemingsvrijstelling valt, of zou vallen indien het ontbonden lichaam in Nederland gevestigd zou zijn geweest, te boven gaat.

4. Voor zover de deelnemingsvrijstelling ingevolge het eerste of tweede lid toepassing vindt ten aanzien van een liquidatieverlies, vindt artikel 13e ten aanzien van dat liquidatieverlies geen toepassing.

C

Artikel 30, eerste lid, wordt vervangen door:

1. Voor de berekening van het in artikel 13d bedoelde liquidatieverlies wordt bij het begin van het eerste jaar waarover de winst volgens deze wet wordt bepaald het bedrag dat voor de verkrijging van een deelneming is opgeofferd niet hoger gesteld dan de boekwaarde aan het einde van het laatste jaar waarover de winst volgens het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 is bepaald.

ARTIKEL II

In de Wet op de dividendbelasting 1965 (Stb. 621)² wordt **artikel 4**, tweede lid, vervangen door:

2. Inhouding van de belasting mag achterwege blijven ten aanzien van de opbrengsten van aandelen en winstbewijzen die voor de tot de opbrengst gerechtigde een deelneming vormen als bedoeld in artikel 13 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 die behoort tot het vermogen van zijn in Nederland gedreven onderneming.

ARTIKEL III

In afwijking van artikel 13d, achtste lid, onderdeel c, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 zoals deze bepaling luidt na de inwerking-treding van deze wet, kan met betrekking tot het doen blijken van de

omvang van het liquidatieverlies voor zover daarbij gegevens een rol spelen die stammen uit de periode tot tien jaren vóór de inwerking-treding van deze wet, worden volstaan met het aannemelijk maken van die omvang.

ARTIKEL IV

Indien het bij koninklijke boodschap van 12 september 1988 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de vennootschapsbelasting met betrekking tot het regime voor beleggingsinstellingen eerder tot wet wordt verheven en in werking treedt dan het onderhavige voorstel van wet wordt het in **artikel I**, onderdeel B, van dit voorstel van wet opgenomen **artikel 13**, vijfde lid, vervangen door:

5. De deelnemingsvrijstelling is niet van toepassing op een deelneming in een beleggingsinstelling; eveneens niet op positieve voordelen uit hoofde van een deelneming of een daarmee verband houdend bezit aan winstbewijzen in een lichaam genoten binnen acht maanden na het einde van het tijdvak waarover het lichaam waarin wordt deelgenomen een beleggingsinstelling is voor zover deze voordelen de in die acht maanden op grond van artikel 28, tweede lid, onderdeel b, aan de belastingplichtige ter beschikking te stellen winst niet te boven gaan. De deelnemingsvrijstelling is wel van toepassing op uitdelingen die ter beschikking worden gesteld binnen acht maanden na de aanvang van een zodanig tijdvak en geen winst van dat tijdvak bevatten.

ARTIKEL V

Indien het onderhavige voorstel van wet na 1 januari 1990 tot wet wordt verheven en in werking treedt, en het bij koninklijke boodschap van 21 juni 1988 ingediende voorstel van wet tot uitbreiding van de fiscale jurisdictie tot het Nederlandse deel van het continentaal plat alsmede nadere omschrijving van het begrip vaste inrichting op 1 januari 1990 tot wet is verheven en in werking is getreden, worden in **artikel 17** van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, de volgende wijzigingen aangebracht.

1. In het vierde lid wordt na «een met dat lichaam verbonden lichaam» ingevoegd: als bedoeld in artikel 13b,.
2. Het vijfde lid vervalt.

ARTIKEL VI

1. Deze wet treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.
2. Het bepaalde in artikel 13b en 13c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 zoals die wet luidt na inwerkingtreding van deze wet, vindt slechts toepassing indien de in artikel 13b, eerste, tweede of vierde lid bedoelde handeling, dan wel de in artikel 13c, eerste lid, bedoelde voortzetting, plaatsvindt op of na de dag waarop deze wet in werking treedt.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 december 1989, Stb. 1990, 25

² Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 oktober 1989, Stb. 491.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II, 1986/87, 1987/88, 1988/89, 1989/90, 19 968

Handelingen II, 1989/1990, blz. 264 t/m 279; 294

Kamerstukken I, 1989/1990, 19 968 (nr. 41, 41a, 41b, 41c, 41d, 41e, 41f)

Handelingen I, zie de vergadering van 24 april 1990

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 25 april 1990

Beatrix

Uitgegeven de *zesentwintigste* april 1990

De Minister van Justitie,
E.M.H. Hirsch Ballin